

A Pusztamizsei-erdő (HUHN20079) különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve

Debrecen
2020.

Készítette

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.

Bogland Természet-, és Környezetvédelmi Betéti Társaság

E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor

Kapocsi István

Szakmai koordinátor

Lesku Balázs

Tóth Pál

Dr. Juhász Péter

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Gulyás Gergely

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Hasznosi László

Közreműködő szakértők

Dr. Gulyás Gergely

Horváth Dénes

Kovács Tibor

Lukács Attila

Polyák László

Sulyok József

Szabó Gyula

Tóth Pál

Tokaji Kitti

Juhász Tibor

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2020.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll.
A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód.....	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek	5
1.4.2. Jelölő fajok	5
1.5. Érintett települések.....	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	6
1.7. Tervezési és egyéb	6
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv.....	6
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	6
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	6
1.7.4. Tájégségi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	6
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	7
1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv.....	7
1.7.7. Egyéb tervek.....	7
2. Veszélyeztető tényezők.....	8
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	10
3.2. Kezelési javaslatok.....	10
3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)	10
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	19
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	19
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	19
3.2.5. Mellékletek.....	20
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	22
3.3.1. Agrártámogatások	22
3.3.2. Pályázatok	28
3.3.3. Egyéb	28
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	28
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	28
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	28
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	29

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Pusztamizsei-erdő különleges természetmegőrzési terület (kTT)
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20079
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	84,62 ha
--------------------------------	----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

1.4.2. Jelölő fajok

- Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
- Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

1.5. Érintett települések

Jász-Nagykun-Szolnok megye: Jánoshida, Jásztelek

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége(%)
		(ha)	(%)	
Jánoshida	Jász-Nagykun-Szolnok megye	30,54 ha	36,10%	0,88%
Jásztelek	Jász-Nagykun-Szolnok megye	54,07 ha	63,90%	1,31%

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési területből 70,94 ha Jásztelek-Pusztamizsei Holt-Zagyva és ártere néven helyi védettséget élvez. (törzskönyvi szám:15/31/TT/94, hatályba lépés éve: 2004)

A tervezési terület nem érint különleges madárvédelmi területet.

A tervezési terület teljes területe (100%) az Országos Ökológiai Hálózat ökológiai folyosó övezetének része.

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
helyi jelentőségű védett terület	15/31/TT/94 (2004)	Jásztelek-Pusztamizsei Holt-Zagyva és ártere	70,94 ha	83.8%	2/2006. (I.31.) KR. és a 36/2006. (IX.27.) KR. és az 58/2007. (XII.13.) KR.rendelet
országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezet	OF	-	84,45 ha	99,80%	Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 10/2011. (IV. 29.) KR sz. rendeletével módosított 18/2004.(XI.9.) számú rendelete a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Tervről (egységes szerkezetben).

Jásztelek Község Önkormányzata Képviselőtestületének 142/2009. (XI.5.) önkormányzati rendelete Jásztelek község szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzatáról.

Jánoshida Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2007. (II.22.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Szolnok-Jászsági erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2029.) Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/01283-3/2019.

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

Pusztamizsei-erdő különleges természetmegőrzési terület a Duna-Tisza közti Vadgazdálkodási táj Jászsági Vadgazdálkodási tájegységébe tartozik. A tájegység vadgazdálkodására a Duna–Tisza közti Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 11/2018. (VII. 3.) AM rendeletben foglaltak az irányadók.

Úttörő Vadásztársaság, Alattyán (Kódszám: 16-750850-309) Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: JN-07/54/00114-4/2019.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

Pusztamizsei Zagyva Holtág (víztérkód: 16-315-1-5). Jogosult: Pusztamizsei Horgász Egyesület, Jásztelek, Jóváhagyó határozat száma: JNH/01/1190-4/2014. Halgazdálkodási terv érvényessége: 2019. december 31.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

2-10 Zagyva alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve – Közreadta a TIVIZIG és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Elfogadás dátuma: 2016. április. Érvényes: 2027-ig.

(<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> alapján)

1.7.7. Egyéb tervek

A Natura-2000 fenntartási terv területét a 10.NMT.01. Szentlőrinc-káti híd 87,70 fkm – Tisza torkolat 0,00 fkm megnevezésű nagyvízi mederkezelési terv érinti.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B06	fakitermelés	H	39,09	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): A különböző gyérítések az élőhely eljellegtelenedéséhez, valamint a fásszárú vegetáció átalakulásához és tájidegen fajok terjedéséhez vezet.
B17	erdészeti talajművelési és egyéb talajkezelési gyakorlatok	H	39,09	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): A felújítások teljes talajelőkészítéssel történnek, amely nagymértékben hozzájárul az aljnövényzet elvesztéséhez, valamint a fásszárú vegetáció átalakulásához, tájidegen fajok terjedéséhez.
B07	lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	H	39,09	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): Az élőhely természetességét csökkenti.
I02	egyéb idegenhonos inváziós fajok	H	39,09	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0): Az élőhely természetességének csökkenését okozza; illetve az élőhely megszűnését, jellegtelen erdők kialakulását is okozhatja.
N02	aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	H	39,09	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): A terület kiszáradását és degradációját okozza.
Kód	Potenciális veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M=	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?

		közepes; L= kis jelentőségű)		
F16	Felszíni vagy felszín alatti vizek diffúz szennyezését okozó egyéb lakossági vagy rekreációs tevékenységek és struktúrák	L		A szennyezés külső forrásból jelen lehet a Zagyva területen történő átfolyásának következtében. Illetve a horgásztavakként használt holtágaknál is előfordulhat szennyezés, telepítés során.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Pusztamizsei-erdő különleges természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (Natura 2000 adatlap) található.

A természetvédelmi célállapot:

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület jelölő értékei mellett egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A területen található erdők esetében javasolt a véderdő funkciót előtérbe helyezni a gazdasági rendeltetéssel szemben.
- Az erdőket át kell állítani valamely folyamatos erdőborítást biztosító művelési módra (tarvágás, teljes talajelőkészítés és tuskózás mellőzése).
- Tájidegen fafajú állományok fokozatos átalakítása természetyszerű erdőállományokká.
- A természetyszerű erdőkben az erdészeti beavatkozások esetében idős, odvasodó faegyedeket, valamint holt faanyagot is meg kell hagyni.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási fajvédelmi és részben az élőhely-rekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységekre (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). A közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra vonatkozó kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. „A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló

közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhöz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.”

A Pusztamizsei-erdő Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 5 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2015-ben tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határvetítő egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetők. A kezeléseket, beavatkozásokat gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Vizes élőhelyek, elsősorban nádasok és mocsarak. Feltöltődött holtmedrekben és az állandó vizek szegélyén előforduló, nem tömbszerűen elhelyezkedő területek. Olyan területek (élőhelyfoltok) is tartoznak ide, amelyek részben (vagy egészben) az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, erdőművelés alatt álló területek. Ezek kivétel nélkül tisztások, a faállomány meglepedését vagy a sikeres erdősítést a mély fekvés akadályozza. Összkiterjedés: 4,46 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak (B3); nem zsombékoló magassásrétek (B5); jellegtelen üde gyepek (OB)
- Natura 2000 élőhelyek: iszapos partú folyók részben *Chenopodium rubri*, részben *Bidention* növényzettel (3270) /nem jelölő élőhely/
- Érintett erdőrészek: Jásztelek 2A, 2C, 2D, 2E, 2H, Jánoshida 6TN, 6C, 6A, 5B, 5TN1, 5C, 5TN3, 5A, 5D
- Védett természeti területet érintő erdőrészek: Jásztelek 2A, 2C, 2D, 2E, 2H
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: vöröshasú unka (*Bombina bombina*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatot nem teszünk, a kezelési előírás-javaslatok lefedik a természetvédelmi célok megvalósulásához szükséges tevékenységeket és korlátozásokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései.

Körzeti erdőterv: Szolnok-Jászsági erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2029.)
Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/01283-3/2019.

b) Javasolt előírások:

- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (E12)
- A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni. (V01) /Megjegyzés: zöld juhar (*Acer negundo*)/
- Nádgazdálkodás nem végezhető. (V55)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan javasoljuk megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy hogyan oldható meg a mély fekvésű területek kora tavaszi vízpótlása azokban az években, amikor az őszi-téli csapadékból ez nem, vagy nem kellő mértékben valósul meg.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merültek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó területek széttagoltan, egymástól elválasztva vannak jelen. Gazdasági hasznosításuk lényegében nincs, ezt elsősorban elhelyezkedésük (mély fekvésű, keskeny és kis kiterjedésű területek) következménye. A jelenlegi vízháztartási viszonyok további fennmaradása esetén jelentős változás az élőhelyeket illetően nem várható, de hosszú távon, a klímaváltozás hatásait is figyelembe véve jósolható a vizes élőhelyek kiszáradása, illetve beerdősülése. Ezt ellensúlyozandó fogalmazzuk meg az élőhelyfejlesztési javaslatunkat. A kezelése egységhez tartozó vizes élőhelyek a jelölő dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) fennmaradása szempontjából meghatározóak.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Kaszálóként hasznosított franciaperjés rétek és jellegtelen gyepek. Ide tartozik a Zagyva kaszált árvízvédelmi töltése is. Összkiterjedésük: 6,51 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): franciaperjés rétek (E1); jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); jellegtelen üde gyepek (OB)
- Natura 2000 élőhelyek: sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)
- Érintett erdőrészek: Jánoshida 5TN2, 5B, 4TI3, 4TI2, 4TI1, 4A, Jásztelek 3B
- Védett természeti területet érintő erdőrészek: Jásztelek 3B
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)-
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatot nem teszünk, a kezelési előírás-javaslatok lefedik a természetvédelmi célok megvalósulásához szükséges tevékenységeket és korlátozásokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges figyelembe venni.

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései.

Körzeti erdőterv: Jászsági erdőtervezési körzet második erdőterve (érvényes: 2010. január 1. – 2019. december 31.) Kelt: 2011.március 3.

b) Javasolt előírások:

- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett. (GY14)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68)
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70)
- A széna összegyűjtése és eltávolítása a területről a kaszálást követő 2 héten belül. (GY86)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el. (GY116)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területeken nem látunk szükségesnek élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot tenni.

(6) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merültek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az érintett gyepterületek fenntartásához nélkülözhetetlen azok kaszálóként és/vagy legelőként történő hasznosítása. A kezelési egységbe tartozó gyepterületek kis kiterjedésűek és alacsony természetességűek. Állapotuk évi 1 vagy 2 alkalommal történő kaszálással megőrizhető. Így megőrizhető a közösségi jelentőségű Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510) élőhely állapota is, és ezzel a közösségi jelentőségű nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) populációja is.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Döntően az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, erdőművelés alatt álló területeket foglaltuk a kezelési egységbe, de beletartoznak azok a kis területű faállományok is, amelyek nem állnak erdőművelés alatt, de a 2009. évi XXXVII. törvény értelmében fásításnak minősülnek. Ugyanakkor a mély fekvésű és fátlan, mocsári vegetációval jellemezhető tisztások (vizes élőhelyek) másik kezelési egységbe kerültek. Ide tartozik továbbá két kis területű jellegtelen nyílt vegetációval borított élőhelyfolt is (nem állnak erdőművelés alatt). Ezek vízparton található területek, hasznosításuk (kaszálásuk) nem megoldott, várhatóan spontán erdősülnek az elkövetkező években. A Natura 2000 területen a kijelölés alapjául szolgáló jelölő fajok és élőhelyek döntően ebben a kezelési egységben tömörülnek. Összkiterjedésük: 63,31 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): fűz-nyár ártéri erdők (J4); keményfás ártéri erdők (J6); nem őshonos fafajok spontán állományai (S6); nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7); őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA); őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (RB); őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen üde gyepek (OB); galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (P2b)
- Natura 2000 élőhelyek: keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0); enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0*)
- Érintett erdőrészletek: Jánoshida 4A, 4B, 4C, 4D, 4E, 4TI1, 4TI2, 4TI3, 4TN, 5A, 5B, 5C, 5D, 5TN1, 5TN2, 5TN3, 6A, 6B, 6C, 6TN, Jásztelek 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 2F, 2G, 2H, 2CE1, 2CE2, 3A, 3B, 3C, 3TI
- Védett természeti területet érintő erdőrészletek: Jásztelek 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, 2F, 2G, 2H, 2CE1, 2CE2, 3A, 3B, 3C, 3TI
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

- Érintett, egyéb kiemelt fajok: kis szarvasbogár (*Dorcus parallelipedus*), orrszarvúbogár (*Oryctes nasicornis*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatot nem teszünk, a kezelési előírás-javaslatok lefedik a természetvédelmi célok megvalósulásához szükséges tevékenységeket és korlátozásokat.

Ezekon a területeken a körzeti erdőtervnek megfelelő gazdálkodás folytatható, a felújítások során azonban a természetvédelmi célkitűzéseknek az intenzíven terjedő fafajok arányának csökkentése felel meg, illetve törekedni kell arra, hogy az egyéb keménylombos fafajok közül a hazai, termőhelyhonos fajokat alkalmazzák az elegyítésekben.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései.

Körzeti erdőterv: Jászsági erdőtervezési körzet második erdőterve (érvényes: 2010. január 1. – 2019. december 31.) Kelt: 2011.március 3.

b) Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (E12)
- A gyéritések és véghasználatok során legalább 5 m /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása. (E16)
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18)
- A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása. (E27)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése. (E33)
- Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal. (E51)(*Megjegyzés: A jelenleg is a területen található hazai honos állományok folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő a cél, a felújításokat az állományban előforduló hazai honos fafajokkal javasoljuk.*)
- Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágy- és fásszárúak továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, száruzás) történő megakadályozása. (E83)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével. (E94)
- Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan javasoljuk megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy hogyan oldható meg a közösségi jelentőségű keményfás ligeterdők nagy folyók mentén kocsányos tölgy (*Quercus robur*), vénic szil (*Ulmus laevis*) és mezei szil (*Ulmus minor*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*) vagy keskenylevelű kőris (*Fraxinus angustifolia*) fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0) élőhely vízellátottságának javítása.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merültek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó erdők jelentős részben a Natura 2000 terület vonatkozásában jelölő élőhelynek számító keményfás ártéri erdők (J6) élőhelyek. Ezek fennmaradását és állapotuk (természetességük) javítását nem lehet kizárólag ezekre az élőhelyekre koncentrálni megoldani. Szükséges, hogy a területen található más típusú erdei élőhelyeknél is megvalósuljanak az önként vállalható előírások, hiszen pl. az özönnövények terjedése, a vadlétszám szabályozása csak egységes szemléletű kezeléssel valósulhat meg. Még inkább hangsúlyozottan érvényes ez a terület vízpótlására vonatkoztatva. A jelölő élőhely megfelelő állapotban való fenntartása a jelölő és/vagy közösségi jelentőségű bogárfajok (nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)) fennmaradásának is feltétele.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: Álló- és folyóvizek hínárnövényzettel. Az álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete élőhely kiterjedése a térképezés évében 10% alatt volt, de az arány évenként jelentősen változhat. Összkiterjedésük: 8,78 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): folyóvizek (U8); állóvizek (U9); álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete (Ac)
- Natura 2000 élőhelyek: természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150)
- Érintett erdőrészletek: Jásztelek 3B
- Védett természeti területet érintő erdőrészletek: Jásztelek 3B
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: vöröshasú unka (*Bombina bombina*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*),
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatot nem teszünk, a kezelési előírás-javaslatok lefedik a természetvédelmi célok megvalósulásához szükséges tevékenységeket és korlátozásokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni. (V01) /Megjegyzés: zöld juhar (*Acer negundo*)/
- Felszíni vizekből történő öntözés csak az illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (V09)
- Élőhely-rekonstrukció. (V63)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A holtágak tekintetében az eutrofizáció veszélyt jelent. Javasolt az élővízből történő rendszeres vízutánpótlás.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó élőhelyek, köztük a közösségi jelentőségű természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150) élőhely és a jelölő dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) állományának fennmaradása alapvetően a vízháztartási viszonyok függvénye. A vízpótlási lehetőségek megteremtése várhatóan egyre hangsúlyosabb feladat lesz az aszályos időszakok hosszának növekedése miatt.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Szántóterület. Egy félig már gyepesedett szántóterület tartozik a kezelési egységbe. Gyenge termőképességű vízállásos terület. Összkiterjedés: 1,57 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): fiatal parlag és ugar (T10)
- Natura 2000 élőhelyek: -

- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(3) Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatot nem teszünk, a kezelési előírás-javaslatok lefedik a természetvédelmi célok megvalósulásához szükséges tevékenységeket és korlátozásokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve kaszálás azonnali felfüggesztése, majd haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság tájékoztatja a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható. (SZ07)
- Rovarölő szerek nem alkalmazhatók. (SZ25)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (SZ26)
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni. (SZ37)
- Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása. (SZ55)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk az ingatlan-nyilvántartási rendszerben történő átminősítést.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merültek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A gyenge termőképességű szántó gyepterületté történő átalakítása egyben a mezőgazdasági termelés gazdasági optimalizálását is jelenteni. Ezt a véleményünket erősíti, hogy a térképezés évében a szántóterületet már részben gyepesedve találtuk. A gyeppé alakított szántó hosszú távon akár közösségi jelentőségű élőhelyé (Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)) is alakulhat, továbbá élőhelyet jelenthet a közösségi jelentőségű nagy tűzlepkének (*Lycaena dispar*) is. A szántókra vonatkozó előírás-javaslatok betartása abban az időszakban szükséges, amíg a gyeppé alakítás nem történik meg.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok összefoglalóan a következők:

KE-1: A kezelési egység területére vonatkozóan javasoljuk megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy hogyan oldható meg a mély fekvésű területek kora tavaszi vízpótlása azokban az években, amikor az őszi-téli csapadékból ez nem, vagy nem kellő mértékben valósul meg.

KE-3: A kezelési egység területére vonatkozóan javasoljuk megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy hogyan oldható meg a közösségi jelentőségű Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) élőhely (91F0) vízellátottságának javítása. Az élőhely hosszú távú fennmaradása érdekében tartjuk szükségesnek az ökológiai vízigény biztosítását.

KE-5: Javasoljuk a szántó füves élőhelyé alakítását és a művelési ág váltását ezzel párhuzamosan.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

A kezelési egységek közül a KE-3 kezelési egység által érintett fajok a következők: **nagy szarvasbogár** (*Lucanus cervus*), **nagy hőscincér** (*Cerambyx cerdo*), **skarlátbogár** (*Cucujus cinnaberinus*).

A KE-1, KE-2, KE-4 esetében a **dunai tarajosgöte** (*Triturus dobrogicus*).

A KE-2 és a KE-5 egységek esetében a **nagy tűzlepke** (*Lycaena dispar*).

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik.

A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelyterképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2016-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2016-os felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő fajok állományának nyomon követése.

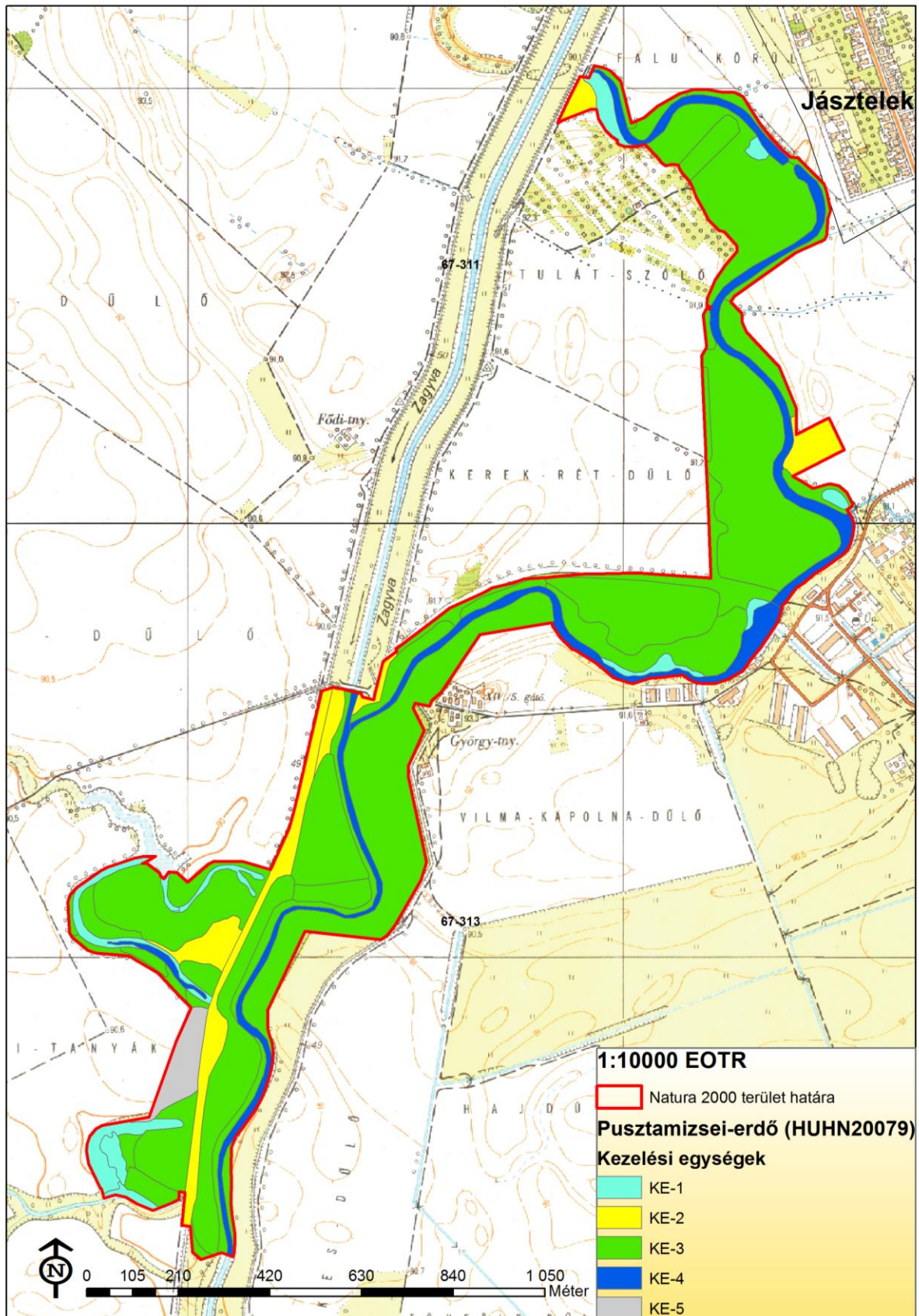
A **jelölő élőhelyek** monitorozására javasolható 5 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelyterképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhely (91F0 – Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni. Erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű gyepekre vonatkozó módszertan.

A jelölő **nagy szarvasbogár** (*Lucanus cervus*) állománya NBmR protokoll szerint végezhető,

5 évente.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése.

A tervezési terület kezelési egységei. 2016. 10. 26.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Pusztamizsei-erdő (HUHN20079) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület teljes egészében az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetének része is egyben (ld. 1.6. fejezet).

A fent hivatkozott Natura 2000 területen belül helyi jelentőségű védett természeti terület a Jásztelek - Pusztamizsei Holt-Zagyva és ártere 70,94 hektáros területe.

2019-es adatok alapján a terület erdőállománya 34 részletben mintegy 57,95 hektáron helyezkedik el. Az érintett erdőrészek állami tulajdonban vannak.

A tervezési terület jelentős része (63,21%) a Magyar Állam tulajdonában és a NEFAG Zrt. vagyonkezelésében van. További 18,13% van állami tulajdonban, a KÖTIVIZIG kezelésben és 0,02% FVM. JNK. Szolnok M-i FM Hivatal kezelésében. A terület többi része önkormányzati, illetve Tolbuchin MGSz. kezelésű, és magántulajdonban található.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőreszlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírascsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítás) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer 2014. évi adatok alapján a Pusztamizsei-erdő különleges természetmegőrzési terület Jánoshida és Jásztelek közigazgatási területeket érintve több fizikai blokkban található. A fizikai blokkok területnagyságának megközelítőleg 55 %-a mezőgazdaságilag támogatható területre esik, melyre agrártámogatás

igényelhető, azonban a tervezési terület legnagyobb része erdőterületnek, illetve víztestnek minősül, így azon kimondottan mezőgazdasági tevékenységeket nem folytatnak. Az azonosítók évenként változnak, így a táblázat csak tájékoztató jellegű. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetők el.

MEPAR Blokkazonosító	teljes terület (ha)	támogatható terület (ha)	KAT
U3DT3-A-10*	26,69	0,45	-
U8TT3-W-10*	27,25	0,00	-
UA0T3-5-10*	1,43	1,08	-
UA203-D-10*	9,57	0,00	-
U94D3-U-10*	25,61	13,57	-
UA4D3-V-10*	0,43	0,32	-
U4N03-T-10*	68,99	65,65	-
U2F03-J-10*	12,44	9,53	-
U3F03-K-10*	8,16	6,09	-

* Az adott MEPAR-blokknak nem a teljes területe fed át a Natura 2000 terület területével.

A fizikai blokkban gazdálkodók számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008. (IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszereit tartalmazza.

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető.

Zöldítés támogatás:

A zöldítés keretében elnyert támogatási összeget kifejezetten az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra kell fordítani. Elsődleges célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők egyre nagyobb mértékben járuljanak hozzá a mezőgazdaság alapját is képező környezet és természeti erőforrások megőrzéséhez.

A zöldítés három különböző gyakorlat összessége: állandó gyepterületek fenntartása; terménydiverzifikáció (azaz a növénytermesztés diverzifikálása, változatosabbá tétele), illetve az ökológiai jelentőségű területek kijelölése (EFA). A zöldítés három gyakorlata nem minden esetben különül el egymástól.

Fontos, hogy a zöldítés támogatást csak az egységes területalapú (SAPS) támogatással érintett területek után lehet igényelni.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (VP-4-10.1.1-15 és VP-4-10.1.1-16.) :

Középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza. A támogatás fő céljai a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja továbbá támogatni a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések zonális természetvédelmi tematikus előírás csoportjai (Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)) minden esetben egy adott helyen jellemző természet- és környezetvédelmi probléma kezelésére jöttek létre. A program keretében támogatják a területen gazdálkodókat a természetkímélő gazdálkodási módok kialakításában és fenntartásában olyan gazdálkodási előírásokkal, melyek önkéntes vállalásáért és teljesítéséért területalapú, vissza nem térítendő kifizetés illeti meg a gazdálkodót.

Az igényelhető célprogramok során támogatás igényelhető a szántóföldi növénytermesztés, gyepterületgazdálkodás, illetve a természetvédelmi célú gyepterületépítés támogatására.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéért igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések

A Natura hálózat gyepterület hasznosítású területeire a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak, melyek betartása többletköltséget, illetve bevételkiesést jelentenek a gazdálkodók számára. A Vidékfejlesztési Program keretében pályázható „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” kompenzációs támogatás ezeknek a többletköltségeknek, valamint kieső bevételeknek az ellentételezésére szolgál.

Ehhez hasonlóan létezik a Vidékfejlesztési program keretében erdős területekre vonatkozó „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” támogatás is. A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, magánjogi tulajdonban lévő Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz a felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezésére az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente, változó összegű kompenzációs támogatás igényelhető.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések” pályázat célja a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, a fafajok adaptációs képességének növelése, az egyes területeken az erdőtípus, fafajösszetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása. A kiírás alapján kizárólag magánjogi erdőgazdálkodó és települési önkormányzat kaphat támogatást a jogerős erdőtervvel rendelkező, Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészletben történő örökterület erdőgazdálkodásra, erdőállományok kézimunka igényes ápolására, illetve természetkímélő anyagmozgatásra.

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

A „VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18)” pályázat célja egyrészt a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, másrészt az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza.

Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

A VP5-8.2.1-16 számú felhívás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában és az alföldi erdőssztyepp területeken, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez.

Erdősítés támogatása

A VP5-8.1.1-16 számú felhívás célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél és vízerózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezetbarát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti növekvő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelésének támogatása.

Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

A VP5-8.5.1.-16 számú felhívás a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú, vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani.

Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

A VP4-15.2.1.1-16 számú felhívás célja a klíma rezisztens fajok biztosítása, fajokunk evolúciós potenciáljának fenntartása a genetikai változatosság megőrzése a fajok alkalmazkodóképességének érdekében.

Erdészeti, genetikai erőforrások fejlesztése

A VP4-15.2.1.2.-17 számú felhívás célja a magyarországi erdészeti fajok genetikai erőforrásainak megőrzésével a meglévő genetikai változatosságot, mint az alkalmazkodóképesség alapját és fajokunk evolúciós potenciálját hosszútávon megvédje és fenntartsa.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése

A VP5-8.3.1-17 számú erdőgazdálkodás biztonsága érdekében szükséges fokozott figyelmet fordítani az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére – a pályázati felhívás ehhez biztosít megfelelő támogatást.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása

A VP5-8.4.1.-16 számú támogatás célja az erdőtüzek vagy egyéb természeti katasztrófák – az éghajlatváltozással összefüggő eseményeket is beleértve és a katasztrófaesemények által károsított erdőgazdálkodási potenciál helyreállítása.

Erdői termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A VP5-8.6.2-16 számú felhívás célja az erdők gazdasági értékének növelése olyan erdészeti beavatkozásokkal, amelyek által az erdők nagyobb mértékben képesek ellátni gazdasági értékteremtő funkciójukat.

Ide kell érteni azokat a beavatkozásokat is, amelyek hatásai nem azonnal, hanem a jövőben várható fahasználatok során tapasztalhatók.

Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése

A VP4-8.5.2.-17 számú felhívás célja, hogy a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővüljön.

VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

A felhívás célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli erdőgazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark kialakításának ösztönzése, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához

szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló gépek és berendezések biztosítása, beleértve a lokális megújuló energiarendszer kiszolgálást, faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások

A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” pályázat alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

Vízvédelmi célú nem termelő beruházások kivitelezése

Ugyancsak a Vidékfejlesztési Program keretében van lehetőség pályázni vízvédelmi célú nem termelő beruházások kivitelezésére. A „VP4-4.4.2.1-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése”, illetve a „VP4-4.4.2.2-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése” támogatások alapvető célja területi vízviesszatartás elősegítése, illetve a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása, mind az éghajlatváltozással összefüggő problémák minimalizálása, mind a biodiverzitás megőrzése, mind a vizeink mennyiségi és minőségi védelmének biztosítása céljából.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyep- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (láprét, vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. Ebből adódóan nincsenek speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések.

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyeppek természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak, egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek. A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további jelentős korrekcióra szoruló hiányossága, hogy nem ösztönzi a természetvédelmi szempontból fontos gazdálkodói beavatkozásokat a nem hasznosított mezőgazdasági területeken. Egyúttal nem is teszi érdekeltté a gazdálkodót abban, hogy azok a nem hasznosított mezőgazdasági területek, amelyek éppen a hasznosítás hiánya miatt őriznek értékes közösségi jelentőségű élőhelytípusokat, fajokat - megfelelő (vagy jobb illetve nagyobb) állapotban és kiterjedésben fennmaradjanak.

Mivel ezek a területek rendszerint nem támogatható területrészek, így a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepgazdálkodást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi természetvédelmi szempontokat elősegítő

támogatási rendszer szinte kizárólag magánerdőgazdálkodók számára elérhető. Támogatás igénybevétele nem jogosult önkormányzat, költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja az 50%-ot. Szükséges lenne ezért olyan támogatási formákat és konstrukciókat kidolgozni és alkalmazni, amelyek állami erdőben is lehetővé tesznek bizonyos – erdőgazdálkodási, továbbá nem is okvetlenül az erdőgazdálkodás szűken vett körén belül értelmezhető, de erdőterületen történő – beavatkozásokat.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is. A problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene venni a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességgű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni, az inváziós fajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Ld. a 3.4.2. pont alatti táblázatban.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök:	Kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
Egyeztető fórum	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői • a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.23. (Jásztelek)	Résztevők száma: 11
Önkormányzati közzététel	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői • a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.11-23. (Jánoshida, Jásztelek)	Kifüggesztés darabszáma: 2
Honlap	• gazdálkodók	2016.11.10-től	http://www.e-

	<ul style="list-style-type: none"> • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	meghatározott ideig letölthető volt	misszio.hu/n2
Érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	<ul style="list-style-type: none"> • a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok 	2016.11.10-16. között	Kiküldött értesítések darabszáma: 77 levél + 89 e - mail

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

1. Az egyeztető fórum időpontjának és helyszínének egyeztetése megtörtént az érintett szakmai tervezőkkel, természetvédelmi örökkel és a tájegységvezetővel, valamint a fórum helyszínének otthont adó Jásztelek község Polgármesteri Hivatalával (2016. november).
2. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációban résztvevő E-misszió Egyesület honlapján (2016.11.10.).
3. Az érintett önkormányzatok (Jánoshida, Jásztelek) 2016.11.11-23. között 10 napra kifüggesztették a fenntartási tervet.
4. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és/vagy e-mailben) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2016.11.10-16. között) és tartalmazták a véleményezéshez szükséges információkat (terület kód, név, érintett települések, véleményezési határidők, egyeztető fórum időpontja stb.). A címzettek köre, az értesítés módja, a tőlük érkezett válaszok, valamint a rájuk adott tervezői válaszok a 4. sz. mellékletben találhatóak.
5. Az érintettek felé meghirdetett időpontban és helyszínen, 2016.11.23-án, 15.00 óra kezdéssel, Jásztelek község Polgármesteri Hivatalában (5141 Jásztelek Szabadság út 71.) az egyeztető fórum megtartásra került, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 11 fő vett részt.
6. A beérkezett véleményeket és észrevételeket a kommunikációban közreműködő szakértő összefoglalta, és a tervkészítő, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére eljuttatta.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Társadalmi egyeztetést követően 12 címzett részéről érkezett visszajelzés a Natura 2000 fenntartási tervvel kapcsolatban. A legtöbb véleményt régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek küldték meg. Emellett voltak országos hatáskörű, megyei szervek, önkormányzatok, magántulajdonos, vadásztársaság, horgász egyesület, környezet-és természetvédelmi civil szervezet is a véleményezők között. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részt vett a fenntartási terv egy részének elkészítésében.

A legfontosabb beérkezett vélemények a 3.4.3.1. táblázatban láthatóak.

3.4.3.1. A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
--------------	--------------------	---------------------------	---------	-------------------	---------------------------------

címzettje					
Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	levél, és/v. email értesítés kifüggesztés honlap egyeztető forum	<p>Igen</p> <p>(- Ismerteti a KÖTIVIZIG területi érintettségét: Zagyva-folyó.</p> <p>- Kéri az 1.7-ben a nagyvízi mederkez.-i terv szerepeltetését, mely tartalmaz előírásokat és intézkedéseket, amelyek befolyásolhatják az érintett term.véd-i területek kezelését.</p> <p>- KE-2: az árvízvédelmi töltésen fenntartási munkát végeznek az 1995.LVII. Trv, és a 120/1999.Korm.rend. alapján, melyet kér figyelembe venni. Véleménye szerint az árvízvédelmi gyepterület elengedhetetlen része a vegysz. gyomirtás, felületés, fogasolás, gypszellőztetés.</p> <p>- KE-4: a Zagyva-folyóra a „vízi-növényzet irtása nem engedélyezhető” előírással nem ért egyet, ökológia és áramlási viszonyok miatt szükség lehet rá. Jelzi, hogy a javaslatok a kezelő tevékenységeiket nem akadályozhatják (120/1999. korm.rend).</p> <p>- A kezelési egységek határosak kezelt csatornáikkal. Jelzi, hogy a fenntartási terv az 1995. LVII. trv. 3.§ (2) b. és 120/1999. Korm. rend. 5.§ 1-8 szerinti feladataikat (kaszálás, cserjeirtás, kotrás) nem akadályozhatja.</p> <p>- A 83/2014. Korm. rend. 2.§ c) pontja szerint 3 méteres parti sáv szabadon hagyandó. Ismerteti a 3. és 4. § szerinti előírásokat.</p> <p>- Jelzi, hogy a Csonkás-éri szivattyútelep megközelítése, üzemeltetése a terület érintésével lehetséges, és a terv nem akadályozhatja az üzemeltetést.</p> <p>- 1.7.6 fejezet vízgyűjtőgazdálkodás része aktualizálást igényel.</p> <p>- Jelzi, hogy a tervezési terület a Jásztelki szűkségtározó területébe esik, megnyitáskor vízborítás alá kerülhet. A vízborítást túrni köteles, kártérítés nem</p>	Levélben	Részben	<p>A nagyvízi mederkezelési terv hivatkozása bekerült a tervbe.</p> <p>Gyepek esetén a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18) Korm. rend előírásait szükséges alapul venni. Ez a rendelet mérvadó az árvízvédelmi töltések gyepterületeire vonatkozóan is. Az önkéntesen vállalható előírás-javaslatok nem szűkítették tovább a rendeletben a gazdálkodást érintő korlátozásokat a GY26 előírás-javaslatot kivéve. Ez a javaslat viszont most törlésre került.</p> <p><i>Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.</i> (GY26) előírás-javaslat kikerült a KE-2 javaslatok közül. A felületés, fogasolás, gypszellőztetés természetvédelmi hatósági eljárást követően (hatásbecslési dokumentáció értékelése) lehetséges.</p> <p>Megjegyezzük, hogy az említett „elengedhetetlen” gyepterületi módszerek használatát nem tapasztaljuk (kb. 20 éves távlatban) az alföldi folyók árvízvédelmi töltéseinek kezelése során. Tapasztalatunk szerint az évi kétszer elvégzett szakszerű kaszálás még az inváziós fajok visszaszorítását is megoldja, viszonylag fajgazdag és sokszor természetvédelmi szempontból is értékes gyepterületeket fenntartva.</p> <p><i>A vízi növényzet nem irtható.</i> (V11) előírás javaslat törlésre került a KE-4 esetén.</p> <p>Az 1.7.6 fejezetet aktualizáltuk a megadott forrás alapján.</p> <p>A Csonkás-éri szivattyútelep megközelítését, üzemeltetését véleményünk szerint a terv javaslatok nem akadályozzák. Határos csatornák fenntartását szintén nem, sőt, egyes fenntartási munkák természetvédelmi</p>

		<p>igényelhető.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Véleménye szerint a terv intézkedései élet- és vagyonbiztonságot nem veszélyeztethetnek, lehetőséget kell teremteni a személyes egyeztetésen alapuló, a terület sajátosságait szem előtt tartó, konszenzusos beavatkozásokra. - A tervet a kért kiegészítések után elfogadásra javasolja. - A terv egyeztetésében, módosításában, véleményezésében továbbra is részt kíván venni. - Tájékoztatást kér az elfogadott dokumentációról.) 			<p>szempontból is előnyösek lehetnek.</p> <p>A Jásztelki szükségeltározó megnyitásokor esetlegesen fellépő vízborítás a terület jelölő élőhelyének (91F0) természetvédelmi helyzetét átmenetileg javítaná, hiszen ez az élőhely ideális esetben akár évente elárasztás alatt áll (néhány hétig).</p> <p>A tervekészítő véleménye szerint a tervnek élet- és vagyonbiztonsági vonatkozása lényegében nincs.</p>
NEFAG Zrt.	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen</p> <p>(- Kéri a pontos HRSZ listák és térképek szerepeltetését, törésponti koordinátákkal legyenek jelölve a területek [az egész és annak részegységei is, gyeppek, tisztások, erdők stb.], jelölve, hogy meddig tartanak, melyiket milyen természeti érték, milyen javaslat vagy korlátozás, milyen mértékig érinti.)</p>	<p>Fórumon</p> <p>(Az Alattyáni Berki-erdő [HUHN2007 4] fórumán)</p>	Nem	<p>A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 13. számú melléklete tartalmazza a Natura 2000 fenntartási terv és az annak alapjául szolgáló dokumentáció tartalmi követelményeit. A kért HRSZ listák és egyéb információk biztosítása nem volt célja és feladata a tervnek.</p> <p>Jelen terv javaslatának gyakorlati alkalmazása más tervekbe (szakágazatok szerint) való beépülés után fog helyrajzi szám és erdőtag/erdőrészlet pontosságú információforrássá válni.</p>
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, Műszaki Engedélyeztetési és Fogyasztóvédelmi Főosztály, Bányászati Osztály	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen</p> <p>(- 3.4.2. fejezetben hiányzik a tételes felsorolás.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A terv érint bányászati érdekeltségű területeket és koncesszióra kijelölt területeket, amelyek felsorolása hiányzik. Ezekről külön levélben tájékoztatást ad. - A terv földtani/geológiai szempontból megalapozatlan. - Az üzemelő földgázelosztó, szállító és széndhidrogén szállító vezetésekről hiányzik leírás. 	<p>Levélben</p>	Részben	<p>A 3.4.2 fejezethez tartozó 4. számú mellékletben feltüntetésre került a tételes felsorolás.</p> <p>Tájékoztatásuk (levelük melléklete alapján) szerint bányászati jogosult nincs ezen a területen.</p> <p>A terv földtani/geológiai szempontból történő kiegészítése megvalósult.</p> <p>Az üzemelő földgáz szállító és széndhidrogén szállító vezetésekre vonatkozó leírást a terv 1.3.3.6.pontja tartalmazza. A FÖGÁZ Zrt. a terület fenntartási tervének elkészültéig nem reagált a természetmegőrzési területen üzemelő földgázelosztó vezetékekkel kapcsolatos megkeresésre. Meglévő információink</p>

					<p>alapján a tervezési területet nem érintik földgázelosztó vezetékek.</p> <p>(https://ekoizmu-epites.hu/alkalmazas/kozmu-uzemelteto/menu/terkep/taje-koztatas)</p>
<p>Azon földrészetek magán tulajdonosai, amelyek a tervezési területen belül érintettek a jelölő élőhelyeket és fajokat, valamint kiemelt természeti értéket és/vagy konfliktusforrást hordozó, természetvédelmi szempontból legfontosabbnak ítélt területrészekben (0 levél – a területen nincs ilyen érintett), valamint egyéb helyi és térségi érintettek, akik az egyeztető fórumon részt vettek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen</p> <p>(- Nincs kihasználva a terület turisztikai, oktatási potenciálja, összefogással lehetne javítani.</p> <p>- Évente van erdőtakarítási nap, tanösvény és a terület turisztikai körjáráhatósága jó lenne.</p> <p>- Érdeklődnek a tanösvény kialakítás lehetősége, támogatások felől.</p> <p>- Érdeklődnek a vízutánpótlás, valamint a kotrás és iszap elhelyezés lehetősége felől.</p> <p>- vadász: lásd a vadásztársaságnál.)</p>	Fórumon	Részben	<p>A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 13. számú melléklete tartalmazza a Natura 2000 fenntartási terv és az annak alapjául szolgáló dokumentáció tartalmi követelményeit. A visszajelzett kérések és kérdések nem közvetlenül kapcsolódnak a területet érintő jelölő fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetéhez, ezért nem építettük be azokat a tervbe.</p> <p>KE-4: <i>Élőhely-rekonstrukció. (V63)</i> előírás javaslat a vízpótlás lehetőségének szükségessége miatt bekerült a tervbe.</p>
Úttörő Vadásztársaság	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen</p> <p>(- Jelzi, hogy gyakorlatilag kivonultak az erdőből, nem vadásznak benne.</p> <p>- Az illegális fakivágás és hulladékkelhelyezés nagy mértékű, tenni kell szerinte ellene.)</p>	Fórumon	Nem	<p>A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 13. számú melléklete tartalmazza a Natura 2000 fenntartási terv és az annak alapjául szolgáló dokumentáció tartalmi követelményeit. A visszajelzett kérések és kérdések nem közvetlenül kapcsolódnak a területet érintő jelölő fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetéhez, ezért nem építettük be azokat a tervbe.</p> <p>Megjegyezzük, hogy az illegális fakivágás és az illegális hulladékkelhelyezés mint veszélyeztető tényező valóban jellemző a területen, de hatását tekintve nem került a „kiemelt” tényezők közé, így nem került be a 2. fejezetében (Veszélyeztető tényezők) szerepeltetett veszélyeztető tényezők közé.</p>
Pusztamizsei Horgász Egyesület, Jásztelek	<ul style="list-style-type: none"> - levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum 	<p>Igen</p> <p>(- Ismerteti tevékenységeiket, kér a terület jó állapotban való megőrzéséhez segítséget.</p> <p>- Ismerteti egyesületüket.</p> <p>- Egyetért a fenn. tervben szereplő célokkal.</p> <p>- KE-3: javasolja a fás szárú újulatok kezelését, a mocsári</p>	Fórumon és levélben	Részben	<p>KE-4: <i>Élőhely-rekonstrukció. (V63)</i> előírás javaslat a vízpótlás lehetőségének szükségessége miatt bekerült a tervbe.</p> <p>Nem derül ki pontosan, hogy a fásszárú újulat tömeges fellépése melyik faj esetén jellemző. Vélhetően az</p>

		<p>tölgyek védelmét, kidólt fák eltávolítását, veszélyezett fákra intézkedési terv kidolgozását, falopás elleni védekezés kidolgozását, turisztikai fejlesztést.</p> <p>- KE-4: javasolja átöblítéses zsiliprendszer kialakítását, idegenhonos halfajok gyérítését, bedólt fák eltávolítását.)</p>			<p>amerikai kórisre (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>) gondol a vélemény írója. Ez esetben az előírás-javaslatok közül több is azt a célt szolgálja, hogy az idegenhonos (ráadásul inváziós) fajok aránya drasztikusan csökkenjen. Ennek megvalósulása esetén ezen fajok tömeges újulata sem jelenne meg. <i>A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.</i> (E18) előírás-javaslat az idős kocsányos tölgyek védelmét is hivatott biztosítani. Ugyanakkor a szelvénytések következtében a mederbe került fák eltávolítását elsődlegesen nem tartjuk szükségsszerűnek, hiszen egy természetközeli állapotú holtág esetén a jelenség hozzátartozik az élőhely jellegéhez. Tudomásunk szerint olyan rendszeres vízkezelési munkálatok az érintett víztér esetében nem folynak, amelyeket a bedólt fák hátráltatnak.</p>
--	--	--	--	--	---

3.4.3.2. A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság észrevételei alapján: A nagyvízi mederkezelési terv hivatkozása bekerült a tervbe.

A vízi növényzet nem irtható. (V11) előírás-javaslat törlésre került a KE-4 esetén.

Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26) előírás-javaslat kikerült a KE-2 önkéntesen vállalható javaslatai közül.

Pusztamizsei Horgász Egyesület, Jásztelek és egyéb helyi és térségi érintettek, akik az egyeztető fórumon részt vettek észrevételei alapján: KE-4: *Élőhely-rekonstrukció.* (V63) előírás javaslat a vízpótlás lehetőségének szükségessége miatt bekerült a tervbe.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUHN20079 Pusztamizsei-erdő különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUHN20079 Pusztamizsei-erdő Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. január „13.”